

Anhörigstöd - Vuxna som anhörig

Innehåll

Uppmärksamma	1
Information.....	1
Vilka anhöriga är välkomna dit?	2
Vilket stöd kan anhöriga få vid kommunernas anhörigstöd?	2
Sekretessen	2
Delaktighet.....	2
Efterfråga vuxna anhörigas kunskap om patienten.	3
Förmedla kontakt.....	3
Dokumenthistorik.....	4

Uppmärksamma

För att förstå vuxna anhörigas behov av stöd och betydelse för patienten krävs att sjukvården har rutiner för att efterfråga anhöriga. Personal som möter patienten behöver ta reda på om anhöriga finns.

Information

Notera i patientens journal vilken information anhöriga fått.

Informera anhöriga om de stödverksamheter som finns tillgängliga på sjukhuset, lasarettet eller externt.

När anhöriga efterfrågas bör personal också ta reda på vilken information anhöriga behöver för att de ska känna sig trygga. Sjukvården behöver också ta reda på vilken information anhöriga önskar lämna för att öka trygghet och säkerhet runt patienten.

Kurator och sjukhuskyrkan är två självskrivna samarbetsparter när det gäller att stödja anhöriga. Uppmuntra anhöriga att ta emot de kontakterna för att det kan vara välgörande för dem själva.

I vissa fall kan det kännas svårt med just de kontakterna och då kan oberoende intresseföreningar eller kommunernas anhörigstöd kännas mer neutral att möta.

I samarbete med länets kommuners anhörigstöd och volontärer från olika föreningar är anhöriga alltid välkomna till kommunernas olika anhörigcentrum.

Vilka anhöriga är välkomna dit?

Med anhörig menas det nätverk av personer som patienten har runt omkring sig. Det kan vara kompisar, arbetskamrater eller grannar, kusin, syster eller pappa. Det är inte släktskapet som avgör vem som är anhörig utan den relation anhörig och patient har.

Vilket stöd kan anhöriga få vid kommunernas anhörigstöd?

Till kommunernas anhörigstöd kan anhöriga vända sig med sina frågor eller funderingar som man kanske inte fått svar på eller glömde att ställa. Där kan man få information, råd, stöd och hjälp med vart man kan vända sig eller bara prata en stund. Det bedrivs ingen terapeutisk verksamhet eller psykosocialt behandlingsarbete.

Vid kommunernas anhörigstöd kan anhöriga få ett medmänskligt stöd av personer som kan lyssna och hjälpa anhöriga att få de kontakter de behöver i till exempel sin hemkommun. Många patienter och anhöriga kommer någon annanstans ifrån än Uppsala och befinner sig kanske långt ifrån sitt ordinarie nätverk. Anhörigkonsulenter och volontärer kan bistå med sällskap, följa med ut på en promenad, visa omgivningarna eller i största allmänhet finns till en stund.

Sekretessen

Som anhörig behöver man inte ha patientens tillstånd för att få prata om sin egen oro. Personer som bemannar de olika anhörigcentrum har ingen kännedom om patienten, de har ingen tillgång till journaler eller andra uppgifter om patienten utan de finns där för att möta anhöriga utifrån anhörigas behov. Det betyder att man kan vara en orolig granne som bara är ganska ytligt involverad i patienten men hen kan prata med anhörigcentrum om sin egen oro och sina egna funderingar utan att någon bryter mot sekretessen.

Delaktighet

Efter patientens medgivande görs anhöriga delaktiga genom att få information om patientens tillstånd och behandling.

Att anhöriga har tillräckligt kunskap om patientens tillstånd och behandling är en förutsättning för att patienten ska kunna skrivas hem och att anhöriga ska kunna hjälpa patienten på bästa sätt när de väl är hemma igen.

Anhörigas delaktighet runt patienten ska öka i avsikt att undvika undvikbar vård och undvika återinläggning.

Efterfråga vuxna anhörigas kunskap om patienten.

Anhöriga kan äga kunskap och information om patientens hälsotillstånd som är viktig för vården att ta del av. Patientens och anhörigas upplevelse kanske skiljer sig åt men båda är lika viktiga att lyssna till för att få en helhetsbild. För patienter med minnessvårigheter eller andra tillstånd som påverkar minnet eller förmågan att göra sig förstådd är anhörigas berättelse av stor betydelse.

Patienten kan också vara påverkad av andra saker som smärta, rädsla eller oro som påverkar hur och vad hen klarar av att förmedla.

Efterfråga anhörigas kunskap och information i avsikt att öka trygghet och säkerhet runt patienten.

Förmedla kontakt

Notera i patientens journal att anhöriga erbjudits kontakt med anhörigstödet i sin hemkommun.

Att vara anhörig är en riskfaktor för ohälsa, på samma sätt som man kan må dåligt av att ha få sociala kontakter, problem med ekonomin eller att ha råkat ut för en kritisk händelse i livet. Friskfaktorerna är det man väljer för att må bra, träffa vänner, utöva en fritidsaktivitet eller bara vara ensam en stund. Som anhörig som står för hjälpen kan det vara svårt att hitta den tiden för att fylla på sin egen energi och där kan anhörigstödet i de olika kommunerna vara till hjälp.

Kommunernas anhörigstöd har en lagstadgad skyldighet enligt Socialtjänstlagen (SoL) 5 kap. 10 § att stödja anhöriga som hjälper eller vårdar någon som på grund av ålder, långvarig sjukdom, fysiskt eller psykiskt funktionshinder inte klarar sig helt på egen hand.

Anhörigstöd finns i alla kommuner i hela landet och är lagstadgat sedan 2009. Det innebär att kommunen är skyldig att aktivt erbjuda anhöriga stöd.

Stödformerna ska rikta sig direkt till anhöriga. Det kan till exempel vara enskilda samtal eller samtal i grupp där man får träffa andra som har liknande erfarenhet. Begreppet stöd kan också innefatta bemötande, information, råd, avlösning eller hjälp att hitta till rätt instans inom kommunen eller regionen.

Stödet ska vara individuellt utformat och omfatta hela nätverket runt patienten. Anhörigstöd är ingen myndighet och kan alltså inte fatta några beslut som påverkar de anhöriga eller patienten. Ingenting journalförs och personalen omfattas av sekretessen.

Sjukvårdspersonal ska hjälpa anhöriga att få kontakt med anhörigstödet i hemkommunen genom att erbjuda anhöriga hjälp att få kontakt med anhörigstödet i sin hemkommun. Det är också viktigt att anhöriga får veta att detta är en rutin och inget som sker bara för någon enstaka anhörig. Sjukvårdspersonalen behöver inte göra någon bedömning eller värdering av vem som kan behöva stöd. Detta ska erbjudas som en rutin ifrån sjukvården.

Hur man erbjuder kontakten har betydelse, säg därför; "Vi har som rutin här på vår avdelning/mottagning att erbjuda anhöriga en kontakt med Anhörigstöd i din kommun.

Kan jag fylla i ditt namn och telefonnummer så kommer du att bli kontaktad av dem? "

Blanketten finns att hämta i DocPlus under rubriken Anhörigstöd.

Blanketten skickas med internpost till den kommun du arbetar i! Om du jobbar på Akademiska sjukhuset så skickar du alla blanketter till "Anhörigcentrum Uppsala kommun". Jobbar du på Tierps vårdcentrum så skickas blanketten till "Anhörigcentrum Tierp". Kommunernas anhörigkonsulenter tar hand om varje blankett och varje anhörig och ser till att de får de kontakter de behöver även om det är i Krokombro eller Tidaholm.

Gör så här:

- Fyll i blanketten tillsammans med den anhöriga eller patienten. Sker kontakten via telefon så går det också bra.
- Informera anhöriga eller patienten om att de blir kontaktade från anhörigstödet i sin hemkommun inom 14 dagar.
- Lämna skriftlig information till anhöriga eller patienten "Vad händer när du tackat ja"
- Skicka blanketten med er internpost till "Anhörigstöd i"

Om anhöriga bor någon annanstans än i Uppsala län så kryssar ni i rutan för annan kommun. Kom ihåg att skriva aktuell kommuns namn på raden bredvid. Skicka blanketten till anhörigcentrum i den kommun du arbetar så ser de till att rätt anhörigkonsulent får kontakt med den anhöriga.

För att förtydliga för anhöriga vad som kommer att hända när de tackat ja till möjligheten att få kontakt med anhörigstödet finns en informationsblankett som kan skrivas ut och lämnas till anhöriga. "Information till anhöriga om anhörigstöd".

Exempel på blanketter, anvisningar och information att skriva ut finns i DocPlus och Anhörigstöd.

Dokumenthistorik

Författare:

Christianne Simson, Anhörigsamordnare.

Dokumentet skapades första gången i april 2017 och har reviderats tre gånger.

Datum:

2024-07-05 Erika Sohtell. Dokumenthistorik har lagts till. Tillgänglighetsanpassat.